

Rom. 5. A vnde Apostolus dicit, ex vno in condemnationem: & quia per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit? Et hic satis apparet quemadmodum dictum sit, Ego in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis mater mea in vtero me aluit. Cur ergo non illud quod natum est purgari dicit scriptura per hoc sacrificium, sed ipsam quæ peperit? An ad ipsam quidem vnde illa origo trahebatur relata purgatio est propter sanguinis fonte? Non poterat tamen sine ipsius foetus purgatione fieri, qui ex ipso sanguine exortus est. Nam quod pertinet quod superius ait, super filio, aut super filia offeret agnum anniculū sine macula in holocaustum, & pullū columbinum aut turturum pro peccato, si nihil per hoc sacrificium fiebat pro eis qui nascebantur? Quod si quisquam ita distinguere conabitur, vt dicat non esse iungendum super filio aut super filia offerre agnum anniculum sine macula in holocaustum, & pullū columbinum pro peccato: sed ita potius legendum. Cum adimpleti fuerint dies purgationis eius super filio aut super filia: id est, dies purgationis impleti fuerint super illo aut super illa, filio scilicet vel filia: deinde ab alio sensu sequatur. Offerret agnum anniculum sine macula in holocaustum, & pullum columbinum pro peccato: id est, pro peccato suo, cum cōpleti fuerint dies purgationis eius super filio aut super filia. Quisquis ergo ista distinguendum putauerit, ex Euangelio conuincetur, vbi cum tale aliquid nato ex virgine domino faceret, magis propter consuetudinē legis, quam propter necessitatem alicuius in eo expiandi purgandiq; peccati, sic legitur, Et cum inducerent puerū Iesum parentes eius vt faceret secundū consuetudinē legis pro eomodo dictum est, pro matre eius, sed pro eo: quauis ea fierent quæ hoc loco præcepta sunt de duobus turturibus, aut de duobus pullis columbinis. Sic enim baptizari ipse etiam dignatus est baptismo Ioannis, qui erat baptismus pœnitentiæ in remissionem peccatorum, quāuis nullum haberet ille peccatum. Merito ergo quidam nostri ita interpretati sunt etiam istum in Leuitico locum, vt non dicerent super filio aut super filia: sed pro filio aut pro filia. Hanc enim vim huius præpositionis esse intellexerunt hoc loco, vbi Græcus ait, ἐφ' ἡμῶν ἢ ἐπὶ θυγατρὶ. Sanè aduertēdum est, quā pauper dominus nasci voluerit, vt nō pro illo offerretur agnus & pullus columbinus aut turtur, sed par turturum aut duo pulli columbini, sicut in Euangelio legitur: quod scriptura Leuitici tūc iussit offerri, si non haberit manus offerentis quod satis est magnum. Homini si cui facta fuerit in cute corporis cicatrix signi lucida, & fuerit in cute coloris eius tactus lepræ: & cætera. Velut exponendo dixerit posterius, vnde quod primum dixerat intelligeretur, quoniam dixerat homini si cui facta fuerit in cute corporis eius cicatrix signi lucida: ne cicatricem sic intelligeremus quomodo solet esse vestigiū sanati vulneris, aperuit hoc se de colore dicere, cum adiunxit, Et fuerit in cute coloris eius tactus lepræ. Quicquid ergo illud, coloris vitium est, quod nomine cicatricis appellat. Quod vero ait, tactus lepræ, non quod tactu color sentiat, sed ita dicit tactum lepræ, tanquam ipse homo vel corpus eius lepra sit tactum, hoc est maculatum atque vitiatum: sicut dici solet, tetigit eum vel non tetigit eum febris. Denique ipsam maculam, tactum vocat, & eam semper isto nomine appellat. Vnde nonnulli nostri non tactum, sed maculam interpretati sunt, quo nomine quidem plures videretur sonare quod legitur: sed potuit & Græcus non dicere ἀφ' ἡμῶν, id est, tactum, sed μὲν ἡμῶν, id est, maculam: vnde ἀμωμοῦ dicit immaculatum: quāquam non ab illo solo quod in colore contingit, sed ab omni vitio purum solet scripturæ

ra ἀμωμοῦ dicere. Vnde non maculam coloris: sed D omnis vitij notam vult intelligi, quod μὲν ἡμῶν appellat. Posset ergo quod ad solum colorem attinet ἀφ' ἡμῶν dicere: quo verbo vsus est Apostolus vbi ait de ecclesia, non habentem maculam aut rugam: nec μὲν ἡμῶν aut ἀφ' ἡμῶν dixit, sed ἀφ' ἡμῶν, id est, tactū: quod in Græca lingua inusitate dicitur in coloribus, & tamē hoc septuaginta interpretes non piguit Græce dicere, cur ergo Latinos piguerit? Quod aut dicit cicatrix signi: vel ideo dicitur, quod significet aliquid: vel ideo potius, quod ipsum hominē signo quodā discernit à cæteris: hoc est notabile reddit. Quid est quod ait, Et videbit sacerdos & inquinabit eum ad quē veniet vt mundetur? Sed inquinabit dictum est, id est, inquinatū pronunciat, si hæc in eo viderit quæ scriptura dicit de macula lepræ. Si autem lucidus albus erit in cute color eius, & humilis non fuerit aspectus eius à cute. Lucidus albus subauditur tactus: id est, illa macula coloris, non pilus. Quod postea dicit, Si autem conuersa mutata fuerit significatio in cute: hanc dicit significationem quod superius signum in Latino legitur. Nam Græcus & supra & hic vno eodēque verbo vsus est, σμυδαίω dicens. Et segregabit illum sacerdos septem diebus secundo, & videbit illum sacerdos die septimo secundo: & obscurus tactus non est conuersus in cute: & purgabit eum sacerdos, signum enim est: hoc est, purgatum eum pronunciat. Non enim est lepra, sed signum. Si autem conuersa mutata fuerit significatio in cute posteaquam vidit illum sacerdos vt purget: & visus fuerit denuo sacerdoti & viderit eum sacerdos, & ecce commutata fuerit significatio in cute, coinquinabit eum sacerdos, lepra enim est. Etiam hic inquinabit dixit, inquinatum pronunciat: aut amplius habet ex more locutionis scripturæ. Hoc itaque videtur admonuisse, vt cum visus fuerit solus color albus & lucidus, discolor sano color, adhuc probetur à sacerdote: vt si viderit etiam pilum mutatum in album colorem, & humiliorem factum cutis locum in quo est albus color, tunc pronunciet lepram: id est, inquinat hominem pronuncians leprosum. Si autem, inquit, lucidus albus fuerit in cute color eius, id est, lucidus albus fuerit ille tactus, quo nomine eandem maculam appellat: & humilis non fuerit aspectus eius à cute, & pilus non fuerit conuersus in album: ipse autem est obscurus, id est, ipse pilus, quia non est albus: segregabit sacerdos tactum septem dies, & videbit sacerdos tactum die septimo, id est, illam maculam: & ecce tactus manet ante eum. Nō commutatus est tactus in cute: id est, non est discolor & dissimilis inuentus à cute. Ergo sanatum est quod vitiosum erat. Sed adhuc iubet probari eandem sanitatem per alios septem dies, atque ideo sequitur & dicit, Et segregabit illum sacerdos septem dies secundo: id est, septem alios dies: & videbit illum sacerdos die septimo secundo, & ecce obscurus tactus: id est, quia non albus & lucidus, ac per hoc concolor sano color, non est mutatus tactus in cute, sicut & paulo ante dixit: hoc est, non est dissimilis à cætera cute: & purgabit eum sacerdos: id est, purgatum pronunciat à suspitione lepræ: non quoniam habuerit lepram quam iam non habet, sed quoniam lepra non fuit quod in illo lucido & albo colore tactus: id est, macula illius apparuerat: cum expectaretur vtrumque melior fieret locus, & pilus illic in album conuerteretur non contigit, sed potius ille tactus qui fuit ante lucidus & albus obscurus inuentus est: id est, similis cætero color, non lucidus. Non erat ergo lepra, signum est enim non lepra quod sic apparuerit. Tamen etiam propter hoc purgatus à suspitione lepræ, lauabit vestimenta sua, quia & in illo signo aliquid fuit

Ephes. 5.

XLII.

XLIII.

XLIII.

XLV.

F